

yûsuf ile züleyha

kalbin üzerinde titreyen hüzün

nazan bekiroğlu

YÜSUF İLE ZÜLEYHA

Nazan Bekiroğlu

Türk Roman-Öykü

TİMAŞ YAYINLARI | 637
Aşk Klasikleri Dizisi | 1

EDİTÖR

Seval Akbıyık

KAPAK TASARIMI

Kenan Özcan

1. BASKI

Mart 2006, İstanbul

70. BASKI

Ekim 2019, İstanbul

ISBN

ISBN: 978-975-362-557-9

9 789753 625579

TİMAŞ YAYINLARI

Cağalođlu, Alemdar Mahallesi,
Alayköşkü Caddesi, No:5, Fatih/İstanbul
Telefon: (0212) 511 24 24

timas.com.tr

timas@timas.com.tr

   timasyayingrubu

Kültür Bakanlığı Yayıncılık
Sertifika No: 12364

BASKI VE CİLT

Pasifik Ofset

Cihangir Mah. Güvercin Cad. Baha İş Merkezi
Avcılar/İstanbul

Telefon: (0212) 412 17 77

Matbaa Sertifika No: 44451

YAYIN HAKLARI

© Eserin her hakkı anlaşmalı olarak

Timaş Basım Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi'ne aittir.

İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

İçindekiler

Birinci Bölüm SÖZ BAŞI

Söz Başı	13
Çöl ile Başlaşım Bu Hikâye	18

İkinci Bölüm YÛSUF'UN RÛYASI

Yûsuf'un Rüyası	23
Özet: Yûsuf'un Güzelliği.	27
Öykü: Bedevinin Yûsuf'a bir Ayna Armağan Etmesi	28
Yakub'un Yûsuf'u Diğer Oğullarından Ayırması	30
Yakub'un Büyük Oğullarını Töhmekten Kurtarması	32
Kardeşlerinin Yûsuf'u Kıra Götmek İçin Yakub'tan İzin Alması	34
"Yûsuf-ı Bîçareyi Kardeşlerinin Çâha Attığıdır"	37
Kardeşlerinin, Yûsuf'u Kurt Yedi, Demesi	40
Kervancıların Yûsuf'u Kuyudan Çıkarması ve Kardeşlerinin Yûsuf'u Yirmi Dirheme Satması	44
Kurdun Utancı, Kuyunun Sevinci, Aynanın Aydınlığı	49

Üçüncü Bölüm
ZÜLEYHA'NIN RÜYASI

Züleyha'nın Rüyası	59
Züleyha'nın Yanılgısı	63
Öykü: Dilenci ve Züleyha Züleyha'nın Gülümsemesi.	66
Yûsuf Pazarda	68
Yûsuf'un Züleyha Yanında Büyümesi	71
Züleyha'nın Yûsuf'u Hatırlaması	73
Yûsuf'un Gözleri, Elleri ve Alnı için Kaside Önce: Yûsuf'un Gözleri	75
Sonra: Yûsuf'un Elleri	76
En Son: Yûsuf'un Alnı.	78
Züleyha'nın Gelecek Zamanlara Seslenmesi	80
Züleyha'nın Teninin Uyanışı	84
Öykü: Vurgun Yiye Mahir Dalgıç	86
Züleyha'nın Her Şeyde Yûsuf'u Görmesi	88
Züleyha'nın Yûsuf Tarafından Görülmek İstemesi.	90
Züleyha'nın Sabrı	92
Züleyha'nın Bahçenin Kıyılarına İnmesi	94
Öykü: Züleyha'nın Sûret Köşkü	96
Mısırlı Kadımların Züleyha'yı Kınaması.	98
Mısırlı Kadımların Yûsuf'u Görünce Ellerini Kesmesi	100
Züleyha'nın Yûsuf'u Çağırması: Gelsene!	103
Yûsuf'un Duası: Rabbim Bana İstememeyi İsteyebilmeyi Nasib Et.	107
Yûsuf'un Gömleğinin Yırtılması ve Sarı Gülün Yapraklarının Ufalanması	110
Potifar'ın Yûsuf'u Zindana Koyması	113

Yûsuf'un Gömleđini Mısr'ın Batı Kapısına Astılar	116
Yûsuf Zindana Koyulduktan Sonra Züleyha'nın Halleri	
�nce: Yûsuf, Dedi Züleyha, Sen Benim	121
Sonra: AŐkın H�l�sası, Yûsuf Seni Sevdiiyse	124
�yk�: Bulut ve Züleyha	126
Züleyha'nın Yûsuf'a Mektup Yazmaya	
BaŐlayıp da Hitaptan �teye Geememesi	128
Züleyha'nın Kendi Tanrısında Aradığını BulamayıŐı . .	131
�yk�: Gözleri Bađlanan Tanrı	134
Züleyha'nın Yûsuf'un Rabbini Bilmesi	136
Züleyha'nın İlk Duası	139
Züleyha'nın Genliđini ve Güzelliğini Kaybetmesi . . .	140
Züleyha'nın Genliđini ve Güzelliğini Geri �stemesi . .	142
�yk�: Dilenci ve Züleyha	
Dilencinin Züleyha'ya Gülümsemesi	145

Dördüncü Bölüm F RAVN'IN R YASI

Zindan	149
Zindanda Rüya	151
Yûsuf'a Zindanda Rüya Yorumu Verilmesi	153
Hatırladım Gazeli, Yûsuf'un Dilinden	157
Ekmekinin Őerbetinin Rüyası	160
F�ravn'ın Rüyası	162
Yûsuf'un Yorumu	165
Sor Bakalım Efendine	168
Züleyha Oradaydı	170
Bismillah Gazeli, Yûsuf'un Dilinden	175

Özet: Yûsuf'un Mısır'a Aziz Olması ve Züleyha ile Evlenmesi	177
Merhaba Gazeli, Yûsuf'un Dilinden Evlendikleri Gecenin Sabahında	178
Züleyha'nın Duasının Kabul Zamanının Gelmesi	181
Efendim Gazeli, Yûsuf'un Dilinden	183
Taşkını Yedi Yıl Esirgeyen Nil	188
Nil'in Sularına Brakılan Kaside, Yoksul Düşen Mısırlıların Dilinden	191
Züleyha'nın Servetini Geri İstemesi	193
Yakub'un Oğullarını Yûsuf'tan Tahıl Almaya Göndermesi	195
Öykü: Yûsuf'un Yakub'a Mektup Yazması Ama Her Defasında Harflerin Silinmesi	198
Özet: Mısır ile Ken'an Arasında	200
Yûsuf'un Kokusu Ruhuna Değdiğinde Yakub'un Hissettikleri	203
Firavn'ın Yûsuf'un Rabbini Bilmesi	205
Tanrıların Başı: Baş Eğen Tanrı	206
Kalbimin Verdiği Söz	212

Beşinci Bölüm

DUA

Dua: Yûsuf'un Duası	219
-------------------------------	-----

Altıncı Bölüm

YAZICININ SON SÖZÜ

Yazıcının Son Sözü, Yazının Kaderi	223
--	-----

“Sen onlara bu kıssayı anlat, belki üzerinde düşünürler.”

A'râf, 176

Çöl ile Başlasın Bu Hikâye

Her hikâyenin bir başlangıcı, bir gelişmesi ve bir de sonu var.

Nokta ile başlar nokta ile biter hikâye. Sonra cümle. Bir cümle daha. Bir daha cümle.

Çöl ile başlasın mı bu hikâye?

Çöl ile başlasın bu hikâye.

Çünkü çölün merhametli kalbinde su her şey anlamına gelir de, yemin, on biri Yûsuf'un rüyasına giren yıldızın üzerine edilir. Ve Yûsuf, Züleyha'nın düşüne de gerçeğine de çölden gelir. Ve Yakub da Yûsuf'a çölden gelir.

Susuzluğuyla çöller gezer âşık; öyle ki, Yûsuf da, Züleyha da, Yakub da, hepsinin yolu çölden geçmektedir. Kervanın da, ceylânın da yolu, çölden geçmektedir.

Kervan yorgun, ceylân vurgun. Çölde yıldız damlaları.

Bir yanı dağ bir yanı deniz çölün. Bir yanı fırtına bir yanı kum.

Ve üzerindeki gökten çölün, ışıklar saçarak gösterişli bir kuyruklu yıldız geçiyor. Geriye bıraktığı, sürüklenen bir iz ve bütün ırmaklardan daha mavi bir ırmağa düşen yansıma. Bir kez de yerde yaratılıyor. Sonra, sonsuza değilse de, sonuna değin görünmez oluyor.

Çöl ile başlasın bu hikâye.

Çünkü başlangıçta susan çöl, üzerinden geçenden geriye, bir ölüm bırakmıyorsa eğer, bir hikâye bırakıyor. Ve bütün bahâneler çölün sırtına kalsa da, kalbinin bir köşesi kedere dokunan hiçbir hikâye nedensiz yazılmıyor. Çölün aşka bahânesi var! Yoksa, çölün bahâ nesi var?

Uzak gibi görünse de, çöl, her hikâyeye yakın. Bu hikâye de çöl ile başlasın. Çünkü başlarken susar çöl, ama söylenebilecek her şey onun esrarında gizlice yer alır. Çünkü ırmaklar kendi derinliklerinde boğulurken çöllere de kendi susuzluklarında kavrulmaktadır.

Üstelik kendi hikâyesini de, çöl, kendi yazmaktadır.

Avut beni ey çöl, hikâyenle oyal!

Ne acı!

Yine de çölle başlasın bu hikâye.

Çöl ile başlıyor da, kim bilir nasıl bitecek bu hikâye?

Şaşılacak kadar eksik kalmayacak mı yine de, bitti zannedilen hikâye?

Yûsuf'un Rüyası

Çöl ile başladı bu hikâye.

Ken'an ki hiçbir zaman bulunamamış ve bulunamayacak olan kentlerden biri değildi, çölün koynuna apaçık yazılmıştı ismi.

Vakit tam sabah üzeri, rüyalarda uyku uyanıklığının gezindiği bol yıldızlı saatlerden biri.

Birazdan günün bereketli ışıkları çölün kıyısına yaslanmış dağın üzerinden süzülerek eteklerine dökülecek. Çok ve kalın dallı hurma koruluklarının ilk bahar sürgünlerine ve yaşlı yapraklarına değecek. Birazdan aydınlanacak toprak damlarda gecenin izleri. Sevdanın üzerini örten ve kendi üzerine cefayı çeken gecenin denizi. Birazdan gece bitecek. Hastaların ızırabı, annelerin uykusuzluğu. Vakit güne değecek.

Ama şimdi gökler simsiyahtı. Gece henüz vardı. Çöl uzanırken doğudan batıya, batıdan doğuya, çöl gece kopardı. Gece çöl kopardı.

Yûsuf bir güzel çocuk, Ken'an'ın Yûsuf'u. Naz uykularındaydı.

Yûsuf, güzelim göz kapaklarının arkasındaydı.

Güzelim göz kapaklarının arkasında Yûsuf'un rüyası vardı.

Yûsuf rüyasında, rüyası Yûsuf'taydı.

Yûsuf'un rüyasında güneş vardı, ay vardı, Yûsuf'un rüyasında tam on bir yıldız vardı. Berrak ve derin gökyüzü, Yûsuf'un, elini uzatsa dokunabileceği kadar yakındaydı. Güneş ve ay birbirinin ışığını söndürmemekte, on bir yıldız başının üzerinde titremekteydi Yûsuf'un rüyasında.

Önce on bir yıldız teker teker gelip Yûsuf'un tam arkasında durdular. Yûsuf döşeğinde, sağdan sola attı kendini.

Ay geldi sonra, Yûsuf'un başının üzerindeki lâcivert semadan indi ve sağ yanında, tam omzu hizasında durdu. Yûsuf'un şakaklarında, dudaklarının kenarında ve burnunun üzerinde ter taneleri. Yûsuf döşeğinde, soldan sağa attı kendini.

Yûsuf'un başının üzerindeki gökten bu kez güneş indi. Geldi ve göklerden inen güneş Yûsuf'un tam önünde durdu. Dört bir yan ışıklarla doldu. Gece aydınlandı. Çöl aydınlandı. Yûsuf'un içindeki karanlık aydınlandı.

Sonra hepsi bir arada, güneş, ay ve on bir yıldız, Yûsuf'un etrafında döndüler ve yerlere kadar eğildiler, secde ettiler.

Yûsuf döşeğinde kendini sağdan sola, soldan sağa attı bir kez daha. Boncuk boncuk terledi. Gül perçemleri alınının üzerinde, gömleği sırtında sıırsıklam. Haykırarak uyandı: Baba! Babacığım! Kendisine ne olduğunu anlamadan ağladı: Baba! Babacığım!

Yûsuf'un başı, Yakub'un çenesiyle boynunun arasındaki korunakta. Saçlarının ıslaklığı Yakub'un omzunu ıslattı. Bir yaprak gibi titrerken Yûsuf baba kucağındaki emniyette bile, Yakub sordu: Oğulcuğum, ne oldu, de bana, ne'n var?

Yûsuf titremekte, Yakub güçlü bir çınar. Kalın ve kocaman ve koruyucu dalları, serinletici yaprakları var. Sordu Yakub tekrar tekrar: Anlat oğulcuğum bana, ne'n var?

Yûsuf önce kesik kesik ve zayıf bir sesle, sonra berrak ve çoşan bir suyun sesiyle anlatmaya başladı. Dedi: Düşümde güneşi gördüm cânım baba.

Yakub titredi.

Sonra ay'ı gördüm, diye ilâve etti.

Yakub ürperdi.

Sonra on bir yıldız gördüm yanı sıra.

Yakub yumdu gözlerini. İçinden bir deniz geçti.

Geldiler, teker teker, gökten yanı başıma indiler. Döndüler çevremi bir kez. Sonra önümde...

Yakub yumdu gözlerini daha sıkı, açtı gözlerini daha büyük içindeki göklere.

Cânım baba, cânımın içi baba. Döndüler çevremde bir kez ve önümde eğildiler, secdeler ettiler.

Yakub, içindeki göklerde eridi.

Kendisine olağan olmayan bir rüya anlatılan bir baba, Yakub, daha bir yaşladı Yûsuf'u kocaman sinesine, dallarını ve yapraklarını sıkıca bastırdı Yûsuf'un göğsüne. Yumdu gözlerini tekrar, tekrar açtı içindeki göklere ve denize.

On bir yıldız Yûsuf'un önünde secdelerde. Yûsuf'un gözlerinin derinliğinde mor benekli bir ceylânın gözlerindeki endişenin billûr derinliği.

Ay Yûsuf'un önünde secdede. Bir ceylân, ırmak kıyısına inmiş su içmede.

Güneş Yûsuf'un önünde secdede. Yûsuf'un gözlerinde su içen ceylân ok yemiş, ürkek ve acılı, titremekte.

Hay, dedi Yakub, Rabbim, Hay! İçinde endişe.

Sustu Yakub. Neden sonra, sus, dedi Yûsuf'a, rüyan sana devlet demektir. Ama zamanı çok sonraları gelecektir. Şimdi sus cânım oğul!

Ve sakın kimseye. Sakın kimseye. Hele sakın ağabeylerine. Hiç ama hiçbir şey söyleme. Onlar da çocuklardır. Nerede ki devlet ve muhabbet var, nerede ki hal var makam var, orada kıskaçlık vardır. Bu yüzden cânım oğul, ey benim Yûsuf'um oğul, hiç kimseye hele kardeşlerine hiç, hiçbir şey söyleme.

Yakub okşadı Yûsuf'un hâlâ ıslak saçlarını, göz kapaklarının üzerinden geçirdi bir yağmur gülünün sancısında çatlayan dudaklarını. Sağ elinin baş parmağını Yûsuf'un iki kaşının tam ortasına dokundurdu. Irmakların annesi olan Nil'in bir gün bu alnın aydınlığından akacağı ve Nil'in ceylânlarının bir gün bu alından su içmeye ineceğini bildi.

Yûsuf, karanlık bir uykunun güvenli sularına dökülürken yeniden, bitmesine çok az zaman kalmış bir gecenin koynuna çocuksu bir geri dönüşle tekrar girerken, Yakub gözlerini bir daha kapatmadı. Baktı durdu, siyah gecenin içindeki siyah bir noktaya.

Bitmekte olan şu geceye, ve çölün sonundaki kocaman dağın arkasından doğacak olan güne and olsun ki, diye geçirdi içinden, Yûsuf'a peygamberlik muştusu verildi. Ama zamanı var ve çok sınanması, çok acı çekmesi gerekecek. Yolun serin ve selâmetli olsun, âh benim güzeller güzeli oğulcuğum, âh benim güzelim, Yûsuf'um.

Özet: Yûsuf'un Güzelliği

Güzeldi Yûsuf. O kadar ki, adı Mâh-ı Ken'an'dı. Yani Ken'an'ın dolunayı.

Güzeldi Yûsuf. O kadar ki, o geçerken kentinin gecesinde kentinin sokaklarından, evlerinin sahibi olan kadınlar duvara vuran ışığın şavkımāsından, Yûsuf geçiyor, diye fısıldar da sevinçle birbirlerine, kandillerini söndürürlerdi. Işık gökten yere değil o geçerken, yerden göğe ağardı.

Güzeldi Yûsuf. O kadar ki, her güzellik gibi onun da güzelliğinin olduğu yerde kıskançlık ve muhabbet bir arada yaşırdı. Ve her güzellik gibi Yûsuf'un güzelliğinin de kendisine zararı vardı. Ama sadece ilk anda, çünkü Yûsuf dar zamanlar için değil genişı zamanlar ve uzun yollar için yaratılmıştı.

Güzeldi Yûsuf, o kadar güzeldi ki Yûsuf'u hiç görmemiş bir yazıcı onun güzelliğini anlatmaya gelince sıra, sadece susardı ve onun güzelliğini ancak özetleyebilirdi. Çünkü güzelliğin özeti yazıcının sözcüklerinden çok okuyucunun muhayyilesi demekti. Sözcük sınırlı muhayyile ise sınırsızlıktı.

Öyleyse Yûsuf'un güzelliği sözcüklerle sınırlı değil ancak hayalin ufukları ile sınırsızdı.

Öykü: Bedevinin Yûsuf'a Bir Ayna Armağan Etmesi

Bir gün Yûsuf'un güzellik şöretini duyan bir bedevi, çöller aşıp seraplara kanmadan, vahalarda duraklayıp en fazla, hiç yolundan sapmadan. Yûsuf'u görmek için Ken'an iline varmıştı.

Yanına vardığı zaman, Yûsuf, o güzellik güneşi, çocukça bir sevinçle gülümsedi. Ve dedi: De bakalım ey bedevi, bunca yolu aştın ve geldin. Bir yükün olmalı. Sözün hazinesinden ya da meta denizinden ne getirdin bana?

Yoksul bedevi gülümsedi.

Dedi: Yûsuf, ey Ken'an'a doğan dolunay! Ey varlığı varlıklara sebep olandan nişane olan! Gülümsedin, içim aydınlandı. Baktın ve konuştun ya benimle artık yitmem, eskimem. Lâkin güzelliğin denizinde yekta inci iken sen, benim gibi yoksul bir bedevi sana ne verebilir ki? Sende olmayan, bende, ne olabilir ki?

Böyle diyerek bedevi, sırtındaki deve tüyü heybeden bir ayna çıkardı usulca. Küçük, yuvarlak bir el aynası, kıymetsiz bir şey.

Sana, dedi, en uygun armağan bir ayna olabilir yine de.

Bir ayna ki ona baktığında kendi güzelliğini göresin.

Ve nasıl yansırırsa senin güzelliğin şu aynaya, nasıl sen olmasan bir büyük boşluktan başka bir şey düşmeyecekse şu

aynaya. İşte öylece bilesin ki o en parlak ışığın yansımasından başka bir şey değildir senin de güzelliğin.

Sen sûretsin O asıl. Sen fersin O mana.

Sen bedensin O ruh. Sen gurbetsin O yurt.

Sen parçasın O bütün. Sen gölgesin O ışık.

Böyle söyleyip de geldiği uzun yolları aşmak üzere geri dönerken bedevi, Yûsuf baktı elindeki aynaya. Ve, bildim, dedi. Her şey O'ndan, sen de O'ndan, ben de O'ndan! Bunu söylemek istiyorsun. Ve ben bunu biliyorum.